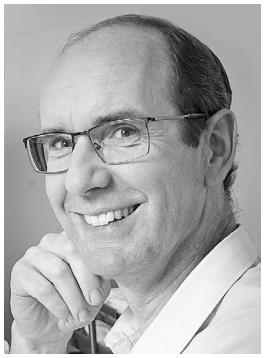
proLékaře.cz | 19.11.2026

SNADNÁ VYŠETŘENÍ ŘEČI A PAMĚTI POMOCÍ CERTIFIKOVANÝCH TESTŮ ALBA A POBAV

SIMPLE ASSESSMENT OF LANGUAGE AND MEMORY USING ALBA AND PICNIR CERTIFIED TESTS

prof. MUDr. Aleš Bartoš, Ph.D.[1]
MUDr. Magda Michalovová[1]

Aleš Bartoš

Magda Michalovová

Abstrakt

S narůstajícím počtem starších osob a neustálým prodlužováním věku roste potřeba efektivních nástrojů pro časný záchyt poruch paměti a rychlé zhodnocení řeči. Vhodné jsou zejména velmi krátké testy s trváním do pěti minut, které umožňují včasnou detekci mírné kognitivní poruchy nebo demence, zhodnocení závažnosti poruchy i sledování jejího vývoje v čase. Tento článek představuje dva původní české a inovativní testy paměti: Amnesia Light and Brief Assessment (ALBA) a písemnou verzi testu Pojmenování obrázků a jejich vybavení (POBAV).

Test ALBA zahrnuje dvě zkoušky – opakování věty a předvedení gest, která si má vyšetřovaný vzápětí vybavit. V testu POBAV má vyšetřovaný nejprve pojmenovat 20 obrázků a zároveň si je zapamatovat, protože následně si má během jedné minuty vybavit a znovu napsat co nejvíce z nich.

Obě metody jsou jednoduché na provedení i vyhodnocení, jsou certifikovány Ministerstvem zdravotnictví ČR a slouží k rychlému záchytu počínajících poruch paměti a snadnému a krátkému vyšetření řeči. Logopedi mohou také provádět testy ALBA a POBAV v rámci cíleného vyšetření za účelem screeningu kognitivních poruch. Pro správné provádění, vyhodnocování a interpretaci obou testů jsou volně dostupné záznamové archy, české normy, odkazy na publikace, videoukázky testování reálných pacientů a dva online kvízy pro uživatele. Pro klinické logopedy tedy představují tyto senzitivní certifikované testy praktický a důležitý nástroj pro rychlé a spolehlivé vyšetření řeči a paměti. Cílem článku je logopedy seznámit s efektivním a cíleným hodnocením řeči a paměti v klinické praxi a zároveň usnadnit mezioborovou spolupráci s lékaři.

Abstract

With the growing number of older adults and increasing life expectancy, there is a rising need for effective tools for the early detection of memory disorders and brief language assessment. Very brief tests lasting only up to five minutes are particularly suitable, as they allow early detection of mild cognitive impairment or dementia, assessment of severity and monitoring of progression over time. This article presents two original and innovative Czech memory tests: Amnesia Light and Brief Assessment (ALBA) and Picture Naming and Immediate Recall (PICNIR/POBAV).

The ALBA test consists of two tasks: sentence repetition and gesture demonstration, which the examinee is asked to recall immediately afterwards. In the PICNIR/POBAV test, the examinee first writes down the names of 20 pictures while memorising them, and is then asked to immediately recall and rewrite as many as possible within one minute.

Both tests are simple to administer and score, they are certified by the Ministry of Health of the Czech Republic, and designed for the brief detection of early memory disorders as well as for a brief language assessment. Speech therapists can use ALBA and PICNIR tests as part of a focused examination for cognitive impairment screening. Free resources for proper administration, scoring, and interpretation are available, including record forms, Czech normative data, links to publications, video demonstrations with real patients and two online quizzes. Consequently, for speech and language therapists, the ALBA and PICNIR/POBAV tests represent a practical and important tool for quick and reliable assessment of language and memory. The aim of this article is to provide speech and

[1] prof. MUDr Aleš Bartoš, Ph.D.; MUDr. Magda Michalovová, Neurologická klinika, Fakultní Nemocnice Královské Vinohrady 3. LF UK, Šrobárova 50, 100 34 Praha Česká republika. E-mail: ales.bartos@fnkv.cz.

https://doi.org/10.36833/lkl.2025.028 Přijato k recenzi: 31. 8. 2025 Přijato k publikaci: 21. 10. 2025
licensed under CC BY-NC

proLékaře.cz | 19.11.2026

language therapists with tools for the effective and targeted assessment of speech and memory in clinical practice, as well as to facilitate interdisciplinary collaboration with physicians.

Klíčová slova
paměť, řeč, kognitivní test, Amnesia Light and Brief Assessment (ALBA), písemná verze testu Pojmenování obrázků a jejich vybavení (POBAV), mírná kognitivní porucha (MKP), demence

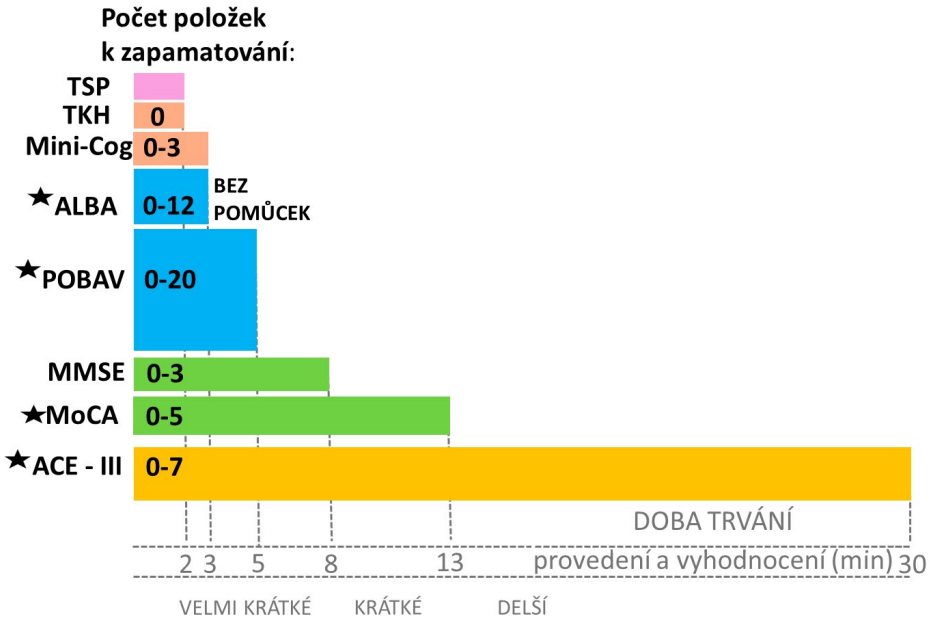
Keywords
memory, speech, cognitive test, Amnesia Light and Brief Assessment (ALBA), Picture Naming and Immediate Recall (PICNIR), mild cognitive impairment (MCI), dementia

Motta:
„V jednoduchosti testů ALBA a POBAV je krása, ale jsou za ní roky dřiny.“

„Kouzlo testů ALBA a hlavně POBAV spočívá v počtu položek k zapamatování a krátkém trvání těchto testů.“

Úvod
Populace postupně stárne a s tím narůstá počet osob s kognitivními poruchami, které se mohou týkat jazykových schopností a paměti. Řečové obtíže se mohou projevovat jako afázie nebo dysartrie. Zatímco expresivní afázii a dysartrii lze obvykle snadno rozpoznat, senzorická afázie často uniká pozornosti, zejména pokud je v mírné formě. Pro hodnocení řečových funkcí je možné využít některé z validizovaných nástrojů (Cséfalvay, 2013; Cséfalvay, 2002; Košťálová, 2012; Nohová a Vitásková, 2021; Šteňová a Cséfalvay, 2011).

Kromě poruch řeči se u pacientů často vyskytují i poruchy paměti, které nelze spolehlivě odhalit během běžného rozhovoru. Pacient může komunikovat plynule a bez zjevných obtíží, a přitom mohou být jeho paměťové funkce narušeny. Mnoho pacientů navíc ztrácí náhled na svůj kognitivní stav a poruchu paměti si neuvědomuje. Proto je třeba paměť pacientů speciálně vyšetřit. K tomu slouží kognitivní testy, které používáme k detekci mírné kognitivní poruchy (MKP) či demence, ke zhodnocení její závažnosti a ke sledování vývoje. Mezi takové testy patří Mini Mental State Exam (MMSE), Montrealský kognitivní test (MoCA), Addenbrookský kognitivní test III (ACE-III), test Amnesia Light and Brief Assessment (ALBA) a písemná verze testu Pojmenování obrázků a jejich vybavení (POBAV). Srovnání těchto nástrojů z hlediska trvání a rozsahu paměťové škály ukazuje Obr. 1. Podrobnější informace podává přehledový článek, v němž jsou také uvedeny přednosti a nevýhody jednotlivých testů (Michalovová a Bartoš, 2025).

Obrázek 1: ***Přehled kognitivních testů podle časové náročnosti vyhodnocení (šířka obdélníků) a počtu položek k zapamatování (výška obdélníků)*** *(testy vhodné k detekci mírné kognitivní poruchy jsou označeny hvězdičkou) TSP – Test slovní produkce, TKH – Test kreslení hodin, ALBA – Amnesia Light and Brief Assessment, POBAV – Pojmenování obrázků a jejich vybavení, MMSE – Mini Mental State Exam, MoCA – Montreal Cognitive Assessment, ACE-III – Addebrooke's Cognitive Examination, 3. verze*

Kliničtí logopedi potřebují nástroje, které jim umožní rychle a spolehlivě zachytit poruchy řeči a paměti, sledovat jejich vývoj při rehabilitaci a také efektivně komunikovat s lékaři. Mezi takové metody patří velmi krátké a inovativní testy ALBA a POBAV, které jsou certifikované Ministerstvem zdravotnictví ČR (Bartoš, 2022a; Bartoš, 2022b). První a korespondující autor při vývoji těchto původních českých metod vycházel ze svých zkušeností, které získal při převodu testů a dotazníků ze zahraničí do českého prostředí (Michalovová a Bartoš, 2025). Testy ALBA a POBAV jsou senzitivní a výtěžné. Snadno se provádějí i hodnotí. Jsou určeny k současnému vyšetření jazykových a paměťových schopností v rutinní praxi, a tak logopedům poskytují cenné informace pro spolupráci s praktickými lékaři, neurology, psychiatry a geriatry.

Včasný záchyt kognitivních poruch umožňuje snížit riziko jejich progrese. Význam brzkého zjištění ještě více vzroste s příchodem nové biologické léčby Alzheimerovy nemoci pomocí monoklonálních protilátek, které budou určeny pro pacienty s MKP a mírnou demencí. Další okolnosti jsou uvedeny v Tab. 1.

Cílem článku je logopedům testy ALBA a POBAV podrobněji představit

proLékaře.cz | 19.11.2026

a poskytnout jim konkrétní nástroje a návody pro klinickou praxi.

Praktické rady a postupy při kognitivním testování

Pro testování je třeba zajistit co nejlepší podmínky. To samozřejmě neznamená pacientovi napovídat nebo naznačovat správnou odpověď. Logoped by měl zajistit klidné a příjemné místo. Testování by mělo probíhat v tiché a dobře osvětlené místnosti, nejlépe bez přítomnosti dalších osob. Optimální je zajistit, aby vyšetření nebylo rušeno. Je tedy vhodné nepřijímat hovory z pevné linky v průběhu vyšetření (pevnou linku před testováním vyvěsit), přepnout mobilní telefony na tichý režim a zavřít okna v případě hluku zvenčí.

Logoped by měl být na testování předem dobře připraven a nastudovat si pokyny v návodu k příslušnému testu. První zkušenosti je vhodné získat při vyšetřování známých či příbuzných. Při samotném testování není možné prohledávat návod, zejména z časových důvodů.

Příjemné a vlídné přivítání pacienta je základem vybudování důvěrného vztahu, na kterém je založen další úspěšný průběh vyšetření. Před testováním je vhodné vysvětlit, že bude probíhat vyšetření paměti, řeči a dalších duševních funkcí (např. „Mohu vám vyšetřit paměť a řeč?“). Při samotném testování je vhodné zachovat neutrální postoj, nenaznačovat, nenapovídat, nepomáhat pacientovi. Je třeba dodržet přesné pokyny k jednotlivým úkolům. U časovaných úloh je třeba si předem připravit stopky k odměření času. Před začátkem testování je nutné se přesvědčit, že vyšetřovaná osoba dobře vidí a slyší.

Jak rychle vyšetřit zrak?

Vyšetřovaného vyzveme, aby si nasadil brýle: „Pokud potřebujete brýle na čtení, nasaďte si je.“ Pokud si je pacient zapomněl, je vhodné mít v ordinaci k dispozici několikery náhradní brýle s různými dioptriemi. Osvětlení v místnosti by mělo být dostatečné, protože u starších osob se přirozeně předpokládá určitý pokles zrakové ostrosti.

Zrak lze orientačně otestovat jednoduchým způsobem přímo na záznamovém formuláři testu POBAV. Vyšetřovaná osoba dostane pokyn: „Přečtěte tyto znaky: C 5 H 3.“ Tento krátký úkol umožní rychle zhodnotit, zda je zraková funkce vyhovující pro následné kognitivní testování.

Jak rychle vyšetřit sluch?

Vyšetřovaný je požádán, aby zopakoval tři trojciferná čísla, která logoped vysloví s rukou před ústy, nejprve běžnou hlasitostí a potom šeptem: 941-726-583.

Pokud pacient trojciferná čísla dokáže zopakovat, slyší dobře a nedostatky při testování nebudou dány poruchou sluchu. Pokud slyší špatně, zesilte hlas nebo hovořte ze strany ucha, na které slyší lépe, případně pacienta odešlete na ORL vyšetření.

Dobře vyslechnutá instrukce je předpokladem dalšího testování. Při vysvětlování instrukcí k jednotlivým testům je nutné postupovat relativně pomalu a nechávat pauzy mezi větami, aby měl pacient čas nové informace zpracovat. Ještě pomalejší tempo volíme u pacientů s bradypsychismem. Hovoříme zřetelně a nahlas. Je nutné, aby senior instrukci správně pochopil ještě před zahájením testování. Opakovaně se ptáme, zda testovaná osoba zadanému úkolu rozumí. Pochopení je možné ověřit tak, že senior svými vlastními slovy převypráví celou instrukci. Při nepochopení instrukce hrozí, že testem měříme zcela něco jiného, než jsme původně zamýšleli.

Certifikovaný test ALBA pro rychlé vyšetření paměti v klinické praxi

Původní český inovativní test ALBA je snadno proveditelná (Light) tříminutová (Brief) zkouška (Assessment), která může upozornit na poruchy krátkodobé a epizodické paměti (Amnesia) (Bartoš a Diondet, 2024a). Tato metodika je od roku 2024 certifikovaná Ministerstvem zdravotnictví ČR a představuje jednoduchý a časově nenáročný nástroj pro včasné zachycení mírných poruch kognitivních funkcí (Bartoš, 2024a; Bartoš, 2024b). Dvě zábavné zkoušky sdružené do testu ALBA spočívají v tom, že po zopakování věty a předvedení gest si má vzápětí obojí pacient vybavit (Bartoš, 2019). Podrobnější vysvětlení testu ALBA zachycuje schéma (Obr. 2), ukázkové vyplnění záznamového archu je uvedeno na Obr. 3. Interpretace jednotlivých částí testu ALBA je zachycena v Tab. 2. Hlavní výhodou tohoto testu je krátká doba trvání (2–3 minuty), absence potřeby jakýchkoli pomůcek a možnost provedení zpaměti i bez záznamového archu. Lze jím snadno vyšetřit také ležící nebo slabozraké pacienty. Test je senzitivní, zachytí tedy časné kognitivní deficity (Bartoš, 2019a; Bartoš a Diondet, 2020; Bartoš a Diondet, 2024a). Důležitou vlastností testu ALBA je živá interakce mezi administrátorem a pacientem. Proto je nezbytné sledovat a hodnotit také komentáře a chování pacienta během testování. Paměť podle testu ALBA hodnotíme podle paměťového skóru ALBA, který vzniká jako součet počtu správně vybavených gest a slov věty. Paměť jedince tedy můžeme hodnotit podle tohoto skóru v širším rozsahu 0–12 bodů (maximálně šest slov a šest gest). Hraniční hodnota paměťového skóru ALBA se dobře pamatuje jako 50 % z maxima. Hraniční skór šest bodů platí pro osoby starší 50 let bez maturitního vzdělání, zatímco pro osoby s maturitním a vyšším vzděláním jsou nároky nepatrně vyšší se skórem nejméně sedm bodů. Vliv věku je u osob starších 50 let menší až zanedbatelný (Bartoš a Diondet, 2024a). Normální výkony v testu ALBA ukazuje Tab. 3. Rozlišení závažnosti kognitivní poruchy podle bodů paměťového skóru v testu ALBA je přehledně uvedeno v Tab. 4. Na nejčastější chyby při testování upozorňuje Tab. 5.

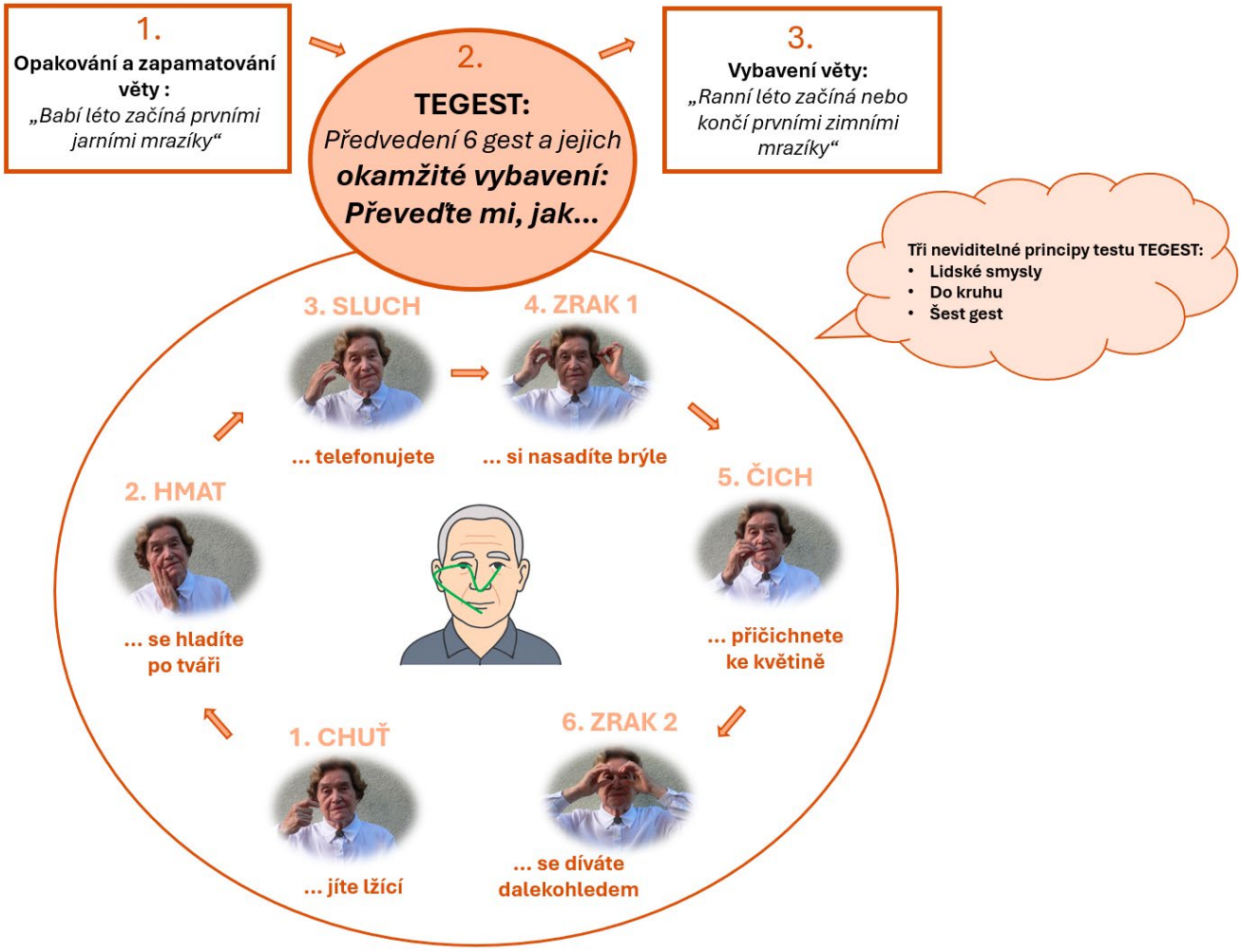
Poruchy řeči	Poruchy paměti
› Pacient mluví velmi málo nebo naopak hodně, komunikace však někdy není funkční. › Promluva někdy nedává smysl nebo je bezobsažná. › Pacient hledá slova, opisuje je, obtížně se vyjadřuje, zadrhává. › Pacient nerozumí některým sdělením, pokynům nebo otázkám. (Často však pacienti hovoří o poruše sluchu a uvádějí, že neslyší.)	› Pacient nebo jeho okolí si stěžují na poruchy paměti. › Pacient neodpovídá přiléhavě, zapomíná na kontroly, neplní režimová opatření. › Pacient potřebuje předepsat kognitiva pro léčbu Alzheimerovy nemoci, je u něj tedy třeba prokázat kognitivní poruchu. › Pacient byl odeslán k vyšetření paměti jiným lékařem. › Pacient má mozkové poškození jakékoli etiologie. › Pacient absolvuje screeningové vyšetření.

Tabulka 1: ***Kdy vyšetřovat řeč a paměť pomocí testů ALBA a POBAV***

proLékaře.cz | 19.11.2026

Velkou výhodou testu ALBA je pro logopedy možnost vyšetřit orientačně paměťové schopnosti i při expresivní afázii, pokud pacient rozumí. Při nonverbální zkoušce se totiž předvádí gesta, která si pak má pacient vybavit jejich ukázáním, nepotřebuje k tomu tedy slovní vyjádření. To se zvláště uplatní u pacientů po iktu.

Test ALBA a jeho české normy je možné stáhnout z internetových stránek www.abadeco.cz (Bartoš, 2025). K dispozici jsou zde také dvě online kvízové sady pro uživatele testů, které slouží k ověření znalostí o testu. Uživatelé si rovněž mohou prohlédnout videoukázky testování ALBA v reálné praxi na kanálu Aleš Bartoš na serveru YouTube (Bartoš a Michalovová, 2025). Test je možné se naučit jako samouk z odkazů na vzdělávací elektronický kurz na internetových stránkách Asociace klinických logopedů ČR (www.klinickalogopedie.cz) v záložce Vzdělávání – Online kurzy s možností získat kredity a certifikát (Bartoš a Michalovová, 2025a; Bartoš a Michalovová, 2025b).

Obrázek 2: ***Schématické znázornění průběhu testu ALBA***
Test ALBA začíná zopakováním a končí vybavením si věty, přičemž pacient mezi těmito částmi předvádí a následně si vybavuje šest gest. Ta symbolizují lidské smysly k vyšetření epizodické a krátkodobé paměti. Jsou v pořadí, jako by byla uspořádána do kruhu od úst přes uši k očím: (1) chuť – jíte lžící; (2) hmat – hladíte se po tváři; (3) sluch – telefonujete, (4) zrak – nasadíte si brýle; (5) čich – přičichnete ke květině. Nakonec se přidává gesto týkající se znovu zraku: (6) díváte se dalekohledem.

proLékaře.cz | 19.11.2026

Velmi rychlý test ALBA (Amnesia Light and Brief Assessment)

Jméno a příjmení:_____ Ročník:_____ Datum:_____

Soustřeďte se také na chování a slovní komentáře pacienta během testování.
Sluch můžete před testováním ověřit opakováním čísel 941-726-583 nahlas. Slyší všechna? 1-ano, 0-ne

1A. TEST VĚTY (VĚTEST) – OPAKOVÁNÍ A VŠTÍPENÍ

Administrace: Po instrukci zřetelně řekněte větu s jasným oddělováním slov. Poté ji opakuje vyšetřovaná osoba. Na výzvu žádná slova neopakujte, jen žádejte, na co si vzpomenou. Správně zopakovaná slova zapište jako „1" nebo „√" do prvního řádku „Opakování".

INSTRUKCE: *„Nyní Vám řeknu jednu krátkou větu pouze jedenkrát. Snažte se ji zapamatovat. Já se na ni za chvíli znovu zeptám. Zapamatujte si a zopakujte přesně tuto větu..".* (Kratická pauza) .... Po vyslovení věty: *„Teď Vy."*

Věta ALBA 1:	*Babí*	*léto*	*začíná*	*prvními*	*ranními*	*mrazíky*	Počet správných slov	
OPAKOVÁNÍ (0/1)	1 Babí	1 léto	1 začíná	0	0 jarními	1 mrazíky	4 /6	BODY
VYBAVENÍ (0/1) bez časového limitu	0	1	0	0	0	1		2 /6

Normy pro počty správných slov věty **Opakování:** 5 – 6 slov věty **Vybavení:** 3 – 6 slov věty

Možnost zápisu špatně vybavené věty: Ranní léto pokračuje jarními mrazíky

Hodnocení: Pokud použije špatné slovo při opakování a stejné slovo při vybavení (např. jarními), počítejte jako chybu. Slovo uznáme jako správné, pokud je zcela shodné a současně ve správném pádu. Přeházený slovosled nevadí. Nelze uznat např. začínají první ranní, první mrazíky začínají.
Za správně zopakované nebo vybavené slovo udělte 1 bod. Maximum je 6 bodů za 6 správných slov.

2. TEST GEST (TEGEST)

INSTRUKCE: *„Teď mi budete předvádět šest gest, jakousi pantomimu, která se bude týkat ruky nebo hlavy.* ***Předveďte mi, jak:...***"

jen pozvedne ruku

Gesta ALBA 1:	*jíte lžící*	*se hladíte po tváři*	*tele-fonujete*	*si nasadíte brýle*	*přičichnete ke květině*	*se díváte dalekohledem*	Počet správných gest	
PŘEDVEDENÍ (√ / χ)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	5 /6	BODY
„To bylo celkem 6 gest. Nyní mi znovu 1) předveďte a 2) slovně popište všech 6 gest v jakémkoli pořadí, čili popsat a převést."								
VYBAVENÍ (0/1) slovy: bez časového limitu gesty:	–	„vání" 3 +	– –	– –	„bylka voní" 1 +	„dalekohled" 2 –	jiná gesta čárkou zde: / /	3+ /6

+ psaní
+ něco s bradou

Normy pro počty správných gest **Předvedení:** 6 gest **Vybavení:** 3 – 6 gest

Hodnocení: Za každé správně předvedené nebo vybavené gesto přidělíte 1 bod. Gesto je vybaveno, pokud je **BUĎ** správně znovu předvedeno **NEBO** správně slovy popsáno. Maximum je 6 bodů za 6 správných gest.

1B. TEST VĚTY (VĚTEST) – VYBAVENÍ Test ALBA: 4/2 + 5/3

INSTRUKCE: *"Nyní mi znovu řekněte větu, kterou jsme se spolu učili na začátku."*

Administrace: Vyhodnocení zapište do druhého řádku „Vybavení" u VĚTESTu.

Norma skóru ALBA pro součet výsledků z obou testů je 6-12 bodů (tedy alespoň 50 % maxima), mírná porucha 4-5 bodů a závažná porucha 0-3 body

POČET BODŮ CELKEM	5 /12

prof. Bartoš ©, test ALBA, 10.1. 2022

Obrázek 3: ***Vyhodnocený záznamový arch testu ALBA***

Při vštípení věty pacient jedno slovo vynechal a druhé zopakoval špatně („jarními"), což je nejčastější chyba. Skórujeme tedy 6 – 2 = 4 body. Při vybavení věty byla pouze dvě slova správná a ve správném pádu. Při předvádění gest pacient nepochopil a nepředvedl gesto telefonování, takže tuto část skórujeme pěti body. Při vybavení gest správně ukázal a popsal dvě gesta (hlazení po tváři a čichání ke květině), jedno gesto správně popsal slovy (pohled dalekohledem), ale nepředvedl (hodnotíme jako správně vybavené gesto jedním bodem), dohromady tedy započítáváme tři gesta a tři body. Navíc si pacient vybavil dvě gesta, která vůbec nebyla v části předvádění, což jsou tzv. konfabulace (psaní, gesto související s bradou). Tato gesta ve skórování nijak nezohledňujeme. Výsledek bychom do dokumentace stručně zapsali jako 4/2 + 5/2. Celkový paměťový skór ALBA je součtem počtu správně vybavených slov věty a gest, tedy v tomto případě 2 + 3 = 5 bodů.

proLékaře.cz | 19.11.2026

Fáze testování ALBA	Interpretace poruchy
1) opakování věty	1. porucha řeči – porucha exprese řeči nebo opakování (expresivní afázie) 2. porucha paměti – vštípení, závažný deficit krátkodobé pracovní paměti, nejčastěji při pokročilé demenci
2) předvádění gest (negativní – počet nepředvedených nebo špatně předvedených gest; pozitivní – nevyžádané rozvíjení pokynu)	1. porucha řeči – porucha porozumění (senzorická afázie), logorhea 2. méně pravděpodobně apraxie, porucha chování – odbrzděnost
3) vybavení gest	porucha paměti – epizodické, krátkodobé, neverbální
4) vybavení věty	porucha paměti – epizodické, krátkodobé, verbální

Tabulka 2: ***Interpretace jednotlivých částí certifikovaného testu ALBA***

Fáze testování ALBA	Česká norma u starších osob	„pravidlo
1) opakování věty	5 / 6 slov	100 %
2) předvádění gest	6 / 6 gest	a
3) vybavení gest	3-6 / 6 gest	50 %
4) vybavení věty	3-6 / 6 slov	
PAMĚŤOVÝ SKÓR ALBA	6-12 / 12 bodů	50 %“

Tabulka 3: ***Normální skór testu ALBA u osob starších 50 let***

Paměťový skór ALBA = součet počtu správně vybavených slov věty a gest; hraniční paměťové skóry ALBA se liší jen podle vzdělání (nikoliv věku): 6 bodů (základní vzdělání, středoškolské vzdělání bez maturity); 7 bodů (středoškolské vzdělání s maturitou, vysokoškolské vzdělání)

ALBA – Amnesia Light and Brief Assessment, POBAV – Pojmenování obrázků a jejich vybavení				
Test, počet osob a zdroj norem		**Norma** (přibližně vyšší než 16. percentil)	**Mírná porucha kognitivních funkcí** (přibližně 2.–16. percentil)	**Závažná porucha kognitivních funkcí** (přibližně nižší než 2. percentil)
ALBA (n = 560, Bartoš a Diondet, 2024)	**bez maturity**	12–6 bodů	4–5 bodů	0–3 body
	s maturitou	12–7 bodů	4–6 bodů	
dveřní POBAV (n = 260, zatím nepublikováno)	**pojmenování**	0–1 chyba	2–3 chyby	4 a více chyb
	vybavení	6 a více obrázků (hraniční hodnota 5–8 obrázků v závislosti na věku, vzdělání a pohlaví)	3–5 obrázků, nebo přesněji až hraniční počet správně vybavených obrázků	0–2 vybavené obrázky
ježkový POBAV (n = 965, zatím nepublikováno)	**pojmenování**	0–1 chyba	2 chyby	3 a více chyb
	vybavení	7 a více obrázků (hraniční hodnota 5–8 obrázků v závislosti na věku, vzdělání a pohlaví)	3–6 obrázků, nebo přesněji až hraniční počet správně vybavených obrázků	0–2 vybavené obrázky

Tabulka 4: ***Rozdělení skórů testů ALBA a POBAV na normální a mírně či zřetelně abnormální***

Mírná porucha kognitivních funkcí odpovídá přibližně mírné kognitivní poruše, závažná porucha kognitivních funkcí demenci. Nejedná se však o synonyma, protože v diagnostice syndromů je důležitá míra soběstačnosti. Upozorňujeme, že se jedná o rozdělování pouze podle skórů testů. Při posuzování pacienta je však třeba vycházet z komplexního vyšetření, především současného zhodnocení soběstačnosti. Tabulka vychází ze skutečných dat v příslušných publikacích, kde lze najít přesnější normy a rozložení skórů podle percentilů.

proLékaře.cz | 19.11.2026

CHYBY PROVEDENÍ	CHYBY VYHODNOCENÍ
› Zahájení testování bez zkoušky sluchu › Opakování věty vícekrát › Nezdůraznění, že si má pacient větu pamatovat › Nezapsání vybavené věty › Opakování instrukce při předvádění gest několikrát › Prozrazení pozdějšího vybavení gest	› Špatný součet výsledného skóru › V testu věty uznání správného vybaveného slova, které ale není v požadovaném pádu › Započítání bodů ve vybavené větě podle zopakované věty (např. opakování: Babí léto začíná prvními jarními mrazíky (= 5 bodů), vybavení stejné: Babí léto začíná prvními jarními mrazíky (= správně opět 5 bodů, nikoli 6 bodů podle zopakované věty, chybně je „jarními“)

Tabulka 5: ***Nejčastější chyby při testování ALBA***

Certifikovaný test POBAV pro rychlé vyšetření paměti v klinické praxi

POBAV (Pojmenování obrázků a jejich vybavení) je původní český inovativní test, jehož smyslem je rychle prověřit více kognitivních funkcí současně: psané pojmenování obrázků, dlouhodobou sémantickou paměť a krátkodobou paměť (Bartoš, 2016). Název vystihuje hlavní obsah testování a z klíčových písmen vznikla zkratka POBAV (Pojmenování OBrázků A jejich Vybavení). Tato metodika, od roku 2017 certifikovaná Ministerstvem zdravotnictví ČR, představuje jednoduchý a časově nenáročný nástroj pro včasné zachycení mírných poruch kognitivních funkcí (Bartoš, 2017). Úkolem vyšetřovaného je napsat názvy 20 obrázků jedním slovem a zároveň si je zapamatovat. Vzápětí je pacient požádán, aby znovu napsal názvy obrázků, na které si vzpomene. Obrázky vyšetřovaný pojmenovává bez časového omezení, na jejich vybavení má jednu minutu (Bartoš, 2019b). Obrázky jsou černobílé, a proto je kognitivně náročnější je rozpoznat a pojmenovat. Test POBAV může jednoduše provést kdokoliv, i bez zvláštních zkušeností, po krátkém zácviku. Test je senzitivní, takže u vyšetřované osoby může zachytit jemné deficity (Bartoš a Diondet, 2024b). Mezi jeho hlavní výhody patří možnost vyhodnotit více kognitivních funkcí najednou v rámci jednoho testu v krátkém čase 4–5 minut, přičemž většinu úkonů (písemné pojmenování, písemné vybavení) provádí pacient samostatně a lékař se věnuje jen zadání testu a jeho vyhodnocení. Pro testování je potřeba časomíra a předtištěný záznamový arch s obrázky. Obr. 4 ukazuje vyplněný a vyhodnocený záznamový arch pro „dveřní“ verzi testu POBAV. Trvalý písemný záznam je výhodný nejen jako ukázka pro doprovázející osoby a samotného pacienta bezprostředně po vyšetření, ale také pro budoucí srovnání vývoje písma i skóru.

V průběhu vývoje byly vytvořeny tři verze testu pojmenované podle prvních obrázků celé sady (ježková, opičí a nejnáročnější na pojmenování dveřní). Ježková a opičí verze obsahují z poloviny obrázky zvířat, druhá polovina jsou obrázky z jiných sémantických kategorií, např. ovoce, zelenina, hudební nebo pracovní nástroje či oblečení. Je prokázána spolehlivost paralelní ježkové a opičí formy, což podporuje jejich využití pro opakované měření kognitivních funkcí. Poslední dveřní verze je nejlepší a doporučujeme ji preferovat. Byly do ní vloženy takové obrázky, které neměly sémantické omezení jako u ježkové a opičí verze. Tyto obrázky jsou pečlivě vybrané, pacientům s různými kognitivními poruchami činilo největší potíže je pojmenovat. Proto je tato varianta senzitivnější než předchozí dvě verze.

Výsledky se hodnotí samostatně pro pojmenování a pro vybavení. U pojmenování se hodnotí počet chyb v pojmenování, např. nepojmenované nebo nesprávně pojmenované obrázky. Vybavení se hodnotí podle počtu všech správně vybavených názvů obrázků. Při pojmenování obrázků by pacienti neměli udělat žádnou chybu. Tolerujeme nejvýše jednu chybu (Tab. 6). Důvodem je, že do dveřní sady byly vybrány pouze takové obrázky, u nichž byla zjištěna vysoká shoda mezi očekávaným a skutečně uvedeným názvem, a to u 90–100 % z 5 290 běžných osob z Čech a Moravy ve věku 11–90 let se vzděláním v rozmezí 8–28 let. Ve fázi vybavení názvů obrázků by si měl vyšetřovaný vybavit a napsat nejméně třetinu z maximálního počtu 20 obrázků (0,33 × 20 = 6–7), tedy obvykle více než 5–7 názvů obrázků obrázků v závislosti na věku, vzdělání a pohlaví. Podrobné normativní percentilové tabulky jsou dostupné ke stažení na webových stránkách www.abadeco.cz. Pro praktické účely si stačí zapamatovat jako hraniční počet šest správně vybavených názvů obrázků (podobně jako šest bodů v testu ALBA) (Tab. 6). Rozdělení závažnosti postižení kognitivních funkcí podle skóru testu POBAV je přehledně uvedeno v Tab. 4. Vysoká náročnost testu POBAV zabraňuje stropovému efektu při vybavování obrázků, tedy situaci, kdy většina osob dosahuje vysokého nebo maximálního skóru. Většina osob maximálního skóru nedosahuje. U klientů v domovech pro seniory bylo možné podle kratšího testu POBAV identifikovat osoby s kognitivními deficity v podobném procentu případů jako podle delšího testu MoCA (75 % vs. 79 %) (Hanyášová et al., 2024).

Dlouhodobá sémantická paměť a psaný jazyk	Krátkodobá paměť
Hranice chyb v pojmenování: 0–1 chyba (chybně pojmenovaný nebo nepojmenovaný obrázek)	Počet správně vybavených názvů obrázků
Ženy 9 ± 2 / muži 8 ± 2 Hranice: 5–7 (= 6) obrázků u starších osob Výjimečně 8 (osoby se středoškolským vzděláním s maturitou a vyšším) a mladší ženy (60–70 let) Platí „pravidlo 33 %“ = (0,33 × 20 = 6,6 = 6–7 obrázků)	

Tabulka 6: ***Normální skóry certifikovaného testu POBAV u osob starších 50 let***

proLékaře.cz | 19.11.2026

Při dlouhodobém sledování pozorujeme u některých pacientů tzv. houpačkový fenomén, který dobře vystihuje kognitivní protizměny jako přehoupnutí na kyvadlové houpačce. Postupně se zvětšuje počet chyb v pojmenování, a tedy progreduje porucha psané řeči a sémantické paměti. Zároveň se snižuje počet správně vybavených názvů obrázků, a tedy progreduje porucha krátkodobé paměti.

Nejčastější chyby při provedení a vyhodnocování testu POBAV shrnuje Tab. 7. Je vhodné si všímat i kvality provedení testu POBAV pacientem. Jedná se o postup popisování obrázků (systematický, nebo chaotický), třes písma, nerespektování pravidel (popis více než jedním slovem, přes obrázky, s použitím špatného plánu, s přetahováním přes linky), vynechávání nebo zaměňování písmen, chybějící diakritiku, nečitelné písmo aj.

Test POBAV a jeho české normy je možné stáhnout z internetových stránek www.abadeco.cz. Zde jsou také dvě elektronické kvízové sady pro uživatele testů k ověření znalostí o testu. Testování POBAV v reálné praxi lze shlédnout ve videoukázkách vyšetření více pacientů na kanálu Aleš Bartoš na serveru YouTube (Bartoš, 2025). Test je možné se naučit jako samouk z odkazů na vzdělávací elektronický kurz na internetových stránkách Asociace klinických logopedů ČR (www.klinickalogopedie.cz) v záložce Vzdělávání – Online kurzy s možností získat kreditacertifikát(BartošaMichalovová,2025b).

Někteří logopedi již test POBAV ve své praxi používají. Níže je uvedeno praktické využití testu POBAV podle záznamu logopedického vyšetření.

Zpráva z logopedického vyšetření

Pacient je v péči naší ambulance po prodělaném iktu a po roce pomalu postupující vaskulární encefalopatie. Zpočátku byla terapie zaměřena především na fatické funkce, přičemž afázie byla postupně korigována. Byly provedeny následující testy:

- test MAST – index řečové produkce 38, index porozumění 38
- test MoCA – 19 bodů
- test POBAV – postup pojmenování byl systematický, pacient pojmenoval všechny obrázky, u jednoho obrázku došlo k sémantické záměně (čtyřlístek – kopretina), dále udělal sedm chyb při psaní, typických spíše pro afázii/agrafii (známka – zámka, dort – port). Pacient si vybavil pět názvů obrázků. Pacient ani na opakované výzvy nepřestával hlasitě pojmenovávat předložené obrázky.

Závěr: Převažuje kognitivní porucha, dále lehká dysartrie, odeznívající fatická porucha.

Obrázek 4: ***Vyhodnocený záznamový arch dveřní verze testu POBAV***
Vidíme dva nepojmenované obrázky a devět obrázků pojmenovaných chybně. Výsledkem této části je 11 chyb pojmenování (9 + 2). Pacient si vybavil celkem osm názvů obrázků, z toho byly tři konfabulace a jeden název obrázku se opakoval, což odečteme od celkového skóru. Výsledkem této časti vybavení jsou čtyři správně vybavené názvy obrázků. Nakonec výsledek testu POBAV zapisujeme stručně jako dvě čísla oddělená dvojitým lomítkem 11//4.

proLékaře.cz | 19.11.2026

CHYBY PROVEDENÍ	CHYBY VYHODNOCENÍ
› Testování probíhá bez brýlové korekce (zrak lze orientačně vyšetřit pomocí zkoušky čtyř znaků). › Záznamový arch není před testováním přeložen na polovinu. › Obrázky jsou ukazovány již při úvodním vysvětlování úkolů. › Není zdůrazněn dvojí úkol, tj. že pacient má pojmenovávat a zároveň si obrázky pamatovat. Testované osoby musí vědět předem, že bude následovat vybavování. › Testované osobě je umožněno říkat názvy obrázků nahlas. › Nepojmenované obrázky jsou ukazovány. › Po napsání posledního názvu obrázku je testované osobě umožněno si obrázky dále prohlížet. › Není odměřena jedna minuta na vybavování názvů obrázků.	**POJMENOVÁNÍ** › Nejsou dodržena jednotná pravidla hodnocení správných a chybných pojmenování. › Jsou uznána všechna pojmenování obrázků více slovy (porušení pravidla jednoho slova). › Nejsou uznány názvy s pravopisnými chybami (nezkoušíme znalosti psaní y/i). › Grafémické paragrafie a slova bez diakritiky jsou uznána jako správná pojmenování. **VYBAVENÍ** › Při hodnocení není zohledněno pojmenování obrázků. › Sémantické paragrafie jsou uznány jako správné.

Tabulka 7: Nejčastější chyby při testování POBAV

Společné využití certifikovaných testů ALBA a POBAV

Společné využití testů ALBA a POBAV nabízí rychlé a efektivní rozpoznání kognitivních poruch, zejména MKP, v různých klinických situacích. Oba testy, ALBA i POBAV, byly uznány Ministerstvem zdravotnictví ČR jako certifikované metodiky. Vyšetření oběma testy lze usnadnit použitím trhacích bloků s formuláři, které jsou na vyžádání dostupné zdarma u společnosti Schwabe[2].

Testy ALBA a POBAV mohou logopedům poskytnout řadu cenných informací, jak je uvedeno v Tab. 8. Doporučujeme je kombinovat, protože každý měří jiný parametr a přináší odlišné pohledy na kognitivní funkce jedince. Vyšetření a vyhodnocení zabere dohromady pouhých 6–8 minut. Jedná se o podobný čas jako při testování s využitím testu Mini-Mental State Examination, ale testy ALBA a POBAV zachycují již mírné kognitivní deficity. Metodiku ALBA a POBAV využívají při screeningu kognitivních poruch certifikovaní lékárníci v lékárnách po celé ČR, což je celosvětový unikát. Při pozitivním záchytu mohou pacienty s podezřením na kognitivní poruchu odesílat s konkrétními výsledky do ordinací praktických lékařů nebo specialistů. Logopedi provádějí testy ALBA a POBAV v rámci cíleného vyšetření.

Výsledky testů ALBA A POBAV	ALBA	POBAV
Řeč a psaný jazyk	**exprese řeči** opakování věty **porozumění řeči** předvádění šesti gest	**dysnomie/anomie** ne/pojmenování obrázků **dysortografie** zaměňování či vynechání písmen ve slovech, chybějící diakritika **dysgrafie** „čmárání“
Krátkodobá paměť mírné poruchy krátkodobé paměti přímo při vyšetření	**paměťový skór** součet vybavených slov a gest	**počet správně vybavených obrázků**
Dlouhodobá sémantická paměť		**počet správně pojmenovaných obrázků**

*Tabulka 8: **Význam certifikovaných testů ALBA a POBAV pro logopedy***

Na rozdíl od zahraničních testů mají české testy ALBA a POBAV trvalou metodickou a informační podporu autora, včetně poskytnutí záznamových archů, návodů k administraci a vyhodnocení, edukačních videí, trhacích bloků, publikací, školení i praktického nácviku. Oba testy je možné se naučit pomocí elektronického vzdělávacího kurzu na stránkách www.klinickalogopedie.cz. Kurz se věnuje správnému provádění, hodnocení i interpretaci testu krok za krokem, přičemž upozorňuje na časté chyby, kterých se administrátoři mohou dopustit. Kurz také obsahuje samovyšetření účastníka příslušným testem, videoukázky testování skutečných pacientů, praktické rady od zkušených odborníků a několik interaktivních otázek k ověření získaných znalostí (Bartoš a Michalovová, 2025a; Bartoš a Michalovová, 2025b).

Pokud je pacientovi administrován tentýž test opakovaně, mohou být výsledky zkresleny tzv. efektem učení. Při opakovaném testování může být výkon lepší, protože si vyšetřovaný pamatuje zadání z předchozího vyšetření. Tomu lze zabránit použitím alternativní verze, která má stejné psychometrické vlastnosti jako verze původní, ale má jiné znění jednotlivých položek testu. Proto jsou k dispozici dvě alternativní verze obou testů.

Další informace o testech ALBA a POBAV je možné najít v publikacích uvedených v seznamu literatury a na stránkách www.abadeco.cz (Bartoš, 2025). Začlenění těchto testů do diagnostiky demencí je k dispozici v praktickém elektronickém vzdělávacím kurzu Diferenciální diagnostika syndromu demence (https://medicinskevzdelavani.cz/courses/130) autorky MUDr. Astrid Matějkové.

[2] Trhací bloky se záznamovými formuláři k testu ALBA a ježkové a opičí verze testu POBAV si lze vyžádat e-mailem od Mgr. Moniky Taterové (monika.taterova@schwabe.cz). Dveřní verze testu POBAV je k dispozici pouze ke stažení z internetových stránek www.abadeco.cz.

proLékaře.cz | 19.11.2026

Závěrečné shrnutí a doporučení pro klinickou praxi

- Poruchy paměti a řeči ve vyšším věku jsou běžné, ale často zůstávají nepoznané.
- Logopedi potřebují krátké, jednoduché a dostatečně senzitivní testy (s dobou testování do 5 minut) k první orientaci a pro zachycení mírné kognitivní poruchy.
- Certifikované české testy ALBA a POBAV splňují potřeby logopedů, jsou dostatečně senzitivní a rychlé, ke správné interpretaci mají české normy a jsou certifikovány Ministerstvem zdravotnictví.
- Test ALBA zahrnuje dvě zkoušky – opakování vět a předvedení gest, které si má vyšetřovaný vzápětí vybavit.
- V testu POBAV má vyšetřovaný nejprve napsat a zároveň si zapamatovat názvy 20 obrázků. Následně si je má během jedné minuty vybavit a znovu napsat co nejvíce z nich.
- Testy ALBA a POBAV poskytují logopedům během krátkého času řadu cenných informací (Tab. 8).
- Testy ALBA a POBAV je možné se naučit samostatně. Pro správné provádění, vyhodnocování a interpretaci obou testů jsou na internetových stránkách www.abadeco.cz volně dostupné záznamové archy, české normy, odkazy na publikace, videoukázky testování reálných pacientů a dva online kvízy pro administrátory. Na internetových stránkách Asociace klinických logopedů ČR (www.klinickalogopedie.cz) v záložce Vzdělávání – Online kurzy jsou uvedeny odkazy na elektronické vzdělávací kurzy ke každému testu s možností získat kredity a certifikát.

Záměrem článku bylo seznámit logopedy s původními českými moderními testy pro efektivní a cílené hodnocení řeči a paměti v klinické praxi, které zároveň usnadňují mezioborovou spolupráci s lékaři.

Poděkování

Práce byla podpořena v rámci projektu COOPERATIO Q38 Univerzity Karlovy, RVO [Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, 00064173] a Technologické agentury ČR v rámci Programu SIGMA DC3 [TQ01000332 Telemedicínské samovyšetření řeči a paměti pro rychlou detekci kognitivních poruch pomocí strojového učení].

Acknowledgements

The work was supported by the COOPERATIO Q38 projects of Charles University, RVO [Královské Vinohrady Faculty Hospital, 00064173] and the Technology Agency of the Czech Republic within the SIGMA DC3 Programme [TQ01000332Telemedicalself-examination of speech and memory for rapid detection of cognitive disorders using machine learning].

Literatura

BARTOŠ, A., 2016. *Netestuj, ale POBAV: písemné záměrné Pojmenování OBrázků A jejich Vybavení jako krátká kognitivní zkouška.* Online. Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie, roč. 79/112, č. 6, s. 671-679. ISSN 1803-6597. Dostupné z: https://www.csnn.eu/casopisy/ceska-slovenska-neurologie/2016-6-4/netestuj-ale-pobav-pisemne-zamerne-pojmenovani-obrazku-a-jejich-vybaveni-jako-kratka-kognitivni-zkouska-59479/download?hl=cs.

BARTOŠ, A., 2017. *Kognitivní test POBAV získal osvědčení o uznání uplatněné metodiky jako výsledku výzkumu, experimentálního vývoje a inovací Ministerstvem zdravotnictví ČR. Osvědčení č. 1.* Online. Dostupné z: https://mzd.gov.cz/kognitivni-test-pobav/. [citováno 2025-09-01].

BARTOŠ, A., 2019. *Dvě původní české zkoušky k vyšetření paměti za tři minuty: Amnesia Light and Brief Assessment (ALBA).* Online. Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie, roč. 82, č. 4, s. 420-429. DOI: 10.14735/amcsnn2019420. Dostupné z: https://www.csnn.eu/en/journals/czech-and-slovak-neurology-and-neurosurgery/2019-4-4/two-original-czech-tests-for-memory-evaluation-in-three-minutes-amnesia-light-and-brief-assessment-alba-113235.

BARTOŠ, A., 2019a. *Administrace a vyhodnocení testu paměti ALBA jeho autorem.* Vzdělávací video YouTube s ukázkou správného vyšetření testem ALBA. Online. Dostupné z: https://youtu.be/_cdYStRdAhA. [citováno 2025-09-01].

BARTOŠ, A., 2019b. *Administrace a vyhodnocení testu paměti POBAV jeho autorem.* Vzdělávací video YouTube s ukázkou správného vyšetření testem POBAV. Online. Dostupné z: https://youtu.be/2QQAd1uAkwY. [citováno 2025-09-01].

BARTOŠ, A., 2022a. *Inovativní a původní české kognitivní testy Amnesia Light and Brief Assessment a Pojmenování obrázků a jejich vybavení a vyšetřovací metody v diagnostice kognitivních poruch a demencí.* Online. Medicína pro praxi, roč. 19, č. 1, s. 50-57. DOI: 10.36290/med.2022.007. Dostupné z: https://medicinapropraxi.cz/artkey/med-202201-0007_inovativni_a_puvodni_ceske_kognitivni_testy_amnesia_light_and_brief_assessment_a_pojmenovani_obrazku_a_jejich_v.php.

BARTOŠ, A., 2022b. *Praktický návod k identifikaci zapomnětlivého pacienta podle kognitivních testů Amnesia Light and Brief Assessment (ALBA) a Pojmenování obrázků a jejich vybavení (POBAV) k velmi rychlému vyšetření nejen paměti.* Online. Geriatrie a gerontologie, roč. 11, č. 3, s. 118-128. ISSN 1803-6597. Dostupné z: Praktický návod k identifikaci zapomnětl... | Geriatrie a gerontologie.

BARTOŠ, A., 2024a. *Test ALBA byl uznán jako certifikovaná metodika Ministerstvem zdravotnictví.* Online. Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie, roč. 87, č. 3, s. 229. ISSN 1803-6597. Dostupné z: Test ALBA byl uz... | Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie.

BARTOŠ, A., 2024b. *Kognitivní test ALBA získal osvědčení o uznání uplatněné metodiky jako výsledku výzkumu, experimentálního vývoje a inovací Ministerstvem zdravotnictví ČR. Osvědčení č. 10.* Online. Dostupné z: https://mzd.gov.cz/kognitivni-test-alba/. [citováno 2025-09-01].

BARTOŠ, A., 2025. *Záznamové archy, normy a znalostní kvízy na testy ALBA a POBAV.* Online. Dostupné z: http://www.abadeco.cz. [citováno 2025-09-01].

proLékaře.cz | 19.11.2026

BARTOŠ, A. a DIONDET, S., 2020. *Test Amnesia Light and Brief Assessment (ALBA) – druhá verze a opakovaná vyšetření.* Online. Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie, roč. 83/116, č. 5, s. 535-543. DOI: 10.14735/amcsnn2020535. Dostupné z: https://www.csnn.eu/en/journals/czech-and-slovak-neurology-and-neurosurgery/2020-5-10/amnesia-light-and-brief-assessment-alba-test-the-second-version-and-repeated-examinations-124980.

BARTOŠ, A. a DIONDET, S., 2024a. *Sensitive Amnesia Light and Brief Assessment (ALBA) is a valid 3-min test of four tasks indicative of mild cognitive deficits.* Online. Neurología. DOI: 10.1016/j.nrl.2023.02.007. Dostupné z: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0213485324001105?via%3Dihub.

BARTOŠ, A. a DIONDET, S., 2024b. *Sensitive written hedgehog PICture Naming and Immediate Recall (PICNIR) as a valid and brief test of semantic and short-term episodic memory for very mild cognitive impairment.* Journal of Alzheimer's Disease, vol. 102, no. 2, s. 396-410. DOI: 10.1177/13872877241289385. Dostupné z: Sensitive written hedgehog PIC ture N aming and I mmediate R ecall (PICNIR) as a valid and brief test of semantic and short-term episodic memory for very mild cognitive impairment - PubMed.

BARTOŠ, A. a MICHALOVOVÁ, M., 2025a. *Elektronický vzdělávací kurz na certifikovaný test ALBA pro rychlé vyšetření paměti.* Online. Dostupné z: https://www.klinickalogopedie.cz/index.php?pg=vzdelavani--online-kurzy. [citováno 2025-09-01].

BARTOŠ, A. a MICHALOVOVÁ, M., 2025b. *Elektronický vzdělávací kurz na certifikovaný test POBAV pro rychlé vyšetření paměti.* Online. Dostupné z: https://www.klinickalogopedie.cz. [citováno 2025-09-01].

CSÉFALVAY, Z., 2002. *Vyšetření fatických funkcí.* Praha: Asociace klinických logopedů České republiky.

CSÉFALVAY, Z. a KOŠŤÁLOVÁ, M., 2013. *Diagnostika afázie.* Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0364-3.

HANYÁŠOVÁ, H.; JUSTOVÁ, B. a VONDRUŠOVÁ, K., 2024. *Shoda výsledků při hodnocení kognitivních funkcí pomocí Montrealského kognitivního testu (MoCA) a Pojmenování obrázků a jejich vybavením (POBAV – ježková verze) u seniorů v institucionální péči.* Online. Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie, roč. 87, č. 5, s. 329-336. DOI: 10.48095/cccsnn2024329. Dostupné z: https://www.csnn.eu/casopisy/ceska-slovenska-neurologie/2024-5-8/shoda-vysledku-pri-hodnoceni-kognitivnich-funkci-pomoci-montrealskeho-kognitivni-testu-moca-a-pojmenovani-obrazku-a-jejich-vybavenim-pobav-jezkova-verze-u-senioru-v-institucionalni-peci-139148/download?hl=cs.

KOŠŤÁLOVÁ, M., 2012. *Afázie a možnosti jejího skríninkového stanovení pomocí Mississippi Aphasia Screening Test – české verze (MASTcz).* Online. Neurologie pro praxi, roč. 13, č. 6, s. 314-316. ISSN 1213-1814. Dostupné z: https://www.neurologiepropraxi.cz/pdfs/neu/2012/06/06.pdf.

MATĚJKOVÁ, A., 2025. *Elektronický vzdělávací kurz na diferenciální diagnostiku syndromu demence.* Online. Dostupné z: https://medicinskevzdelavani.cz/courses/130. [citováno 2025-09-01].

MICHALOVOVÁ, M. a BARTOŠ, A., 2025. *Krátké kognitivní testy pro klinickou praxi.* Online. Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie, roč. 88/121, č. 4, s. 210-224. DOI: 10.48095/cccsnn2025210. Dostupné z: https://www.csnn.eu/casopisy/ceska-slovenska-neurologie/2025-4-9/kratke-kognitivni-testy-pro-klinickou-praxi-141633.

NOHOVÁ, L. a VITÁSKOVÁ, K., 2021. *Test porozumění větám – česká verze s normami pro dospělou populaci.* Online. Listy klinické logopedie, roč. 5, č. 2, s. 16-21. DOI: 10.36833/lkl.2021.023. Dostupné z: „Test porozumění větám" - Czech version with Standards for Adults.

ŠTEŇOVÁ, V. a CSÉFALVAY, Z., 2011. *Faktory ovplyvňujúce lexikálne vyhľadávanie v pomenovaní obrázkov: Test pomenovania obrázkov.* Bratislava: Slovenská asociácia logopédov.